aan tot meer samenwerking voor verschillende doeleinden te geraken. Deze resolutie werd met groote meerderheid van stemmen aangenomen, terwijl een comité werd benoemd, om met de geunieerde Presbyterianen over dit onderwerp te handelen.

Het zal evenwel nog wel wat duren, vóórdat de gewenschte vereeniging tot stand zal gekomen zijn. Vele mannen van de vrije kerken willen wachten, dat de Schotsche staatskerk haar privilegie zal verloren hebben en daardoor ook eene vrije kerk geworden zal zijn, om dan de drie Presbyteriaansche gemeenschappen in eene groote vrije kerk te vereenigen.

Dat het niet *gemakkelijk* gaat om kerken, die een tijd lang een gedeeld leven hebben geleid saam te brengen, is ook in Schotland gebleken. Wat heeft het niet ingehad, om de vereeniging tot stand te brengen tusschen de Evangelische Unie en de Schotsche Congregationalistische Unie, beide kleine groepen van kerken.

Heel gemakkelijk zal het niet gaan, om de privilegien van de Schotsche staatskerk te doen wegvallen. De voorstanders van deze kerk doen al het mogelijke om de positie, die zij eenmaal neemt, te verdedigen.

In de Algemeene vergadering van de Vrije Schotsche kerk werd ook het jongste werk van den hoogleeraar Drummond over de afstamming van den mensch ter sprake gebracht. Sommige kerkeraden waren van oordeel, dat dit werk niet in overeenstemming is met hetgeen de Bijbel leert omtrent den oorsprong van den mensch. Op voorstel van Dr. Raing verklaarde de vergadering, dat zij geen gronden vinden kon, om een rechtelijk onderzoek te verordenen naar hetgeen het bewuste boek leert. Als een pleister op de wond werd daarbij verklaard, dat de vergadering sympathie gevoelde voor de bezorgdheid, die door vele leden der kerk gekoesterd werd omtrent de portée van prof. Drummond's beschouwingen ten opzichte van gewichtige stukken van de leer der Schrift, welke de kerk beslist handhaafde.

Dit is het dragen van water en vuur in één hand. Prof. Drummond kan dus gerust zijne Darwinische theorien verkondigen en de kerk blijft volhouden, dat de leer der Schrift omtrent de schepping der wereld eeuwige waarheid is. Inmiddels worden de aanstaande leeraren der kerk opgeleid door een hoogleeraar, die in een belangrijk stuk openlijk het tegenovergestelde leert van hetgeen de Schrift daaromtrent zegt.

Wij houden het er voor, dat de Vrije Schotsche kerk èn door zijne »declaratory act," van de Generale Synode van 1892, waardoor de belijdenis der kerk werd verwaterd, èn nu weder door het aannemen van bovenstaande resolutie, hare positie tegenover de Schotsche staatskerk zeer heeft verzwakt. Althans rechtzinnige voorstanders der staatskerk hebben eene menigte stokken in handen gekregen om de vrije kerk te slaan. Men kan nu vragen: »gij zijt vrij van het staatsjuk, maar hoe hebt ge uwe vrijheid gebruikt?"; om de menigte te doen gelooven, dat het al of niet vrij zijn, niets tot den bloei eener kerk doet.

Duitschland. Eene vergadering van voorstanders der landskerk.

In het laatst der vorige maand werd in Berlijn eene groote vergadering gehouden van mannen die ongerust zijn over den gang der dingen op kerkelijk gebied, in 't bijzonder met betrekking tot de theologische faculteiten. Door een 60 à 70 mannen werd deze vergadering voorbereid, mannen, die door ouderdom, ervaring en achtbaarheid vertrouwen bezitten en wier namen in Duitschland een goeden klank hebben.

Van de handelingen dezer vergadering zullen wij maar weinig mededeelen; alleen wenschen wij op te merken, dat zij saamgeroepen werd, om te protesteeren en te handelen tegen den nieuwen vorm, waarin het rationalisme zich in Duitschland voordoet.

Of deze vergadering aan haar doel heeft beantwoord, al was zij ook door velen bezocht en al werd zij ook »imposant" genoemd, betwijfelen wij zeer. Het ontbrak er aan klaarheid. Had men het aan de vergadering gevraagd: wat is dan eigenlijk het »positieve Christendom" waarvan gij den mond telkens zoo vol hebt, wat is dan eigenlijk »positieve theologie" waarover gij telkens spreekt? Een duidelijk antwoord op deze vragen zoekt men in de verslagen der vergadering te vergeefs. Volgens een Duitsch blad had men eenige grondstellingen omtrent den Christus, de Schrift, de Openbaring en de wonderen moeten vaststellen, om aan te duiden, binnen welke grenzen er in de Evangelische kerk leervrijheid zijn kan, en buiten welke de valsche theologie staat. Of liever, men zou verlangd hebben, dat de vergadering eens even zou uitgemaakt hebben, wat »geest en hoofdzaak" de Augsburgsche confessie was, om dan diegenen, welke de hoofdzaak verwierpen, bij de moderne theologen te kunnen indeelen. Maar de vergadering kwam hiertoe niet. Geen lid wist licht te ontsteken, om de grenzen te zien waarbinnen de theologie zich moet bewegen, om de kerk te kunnen dienen. De vergadering meest klaarheid geven, en heeft de verwarring, naar het ons voorkomt, nog vermeerderd. Ach, waarom stelt men zich bij dergelijke vergaderingen niet eenvoudig op het standpunt van de belijdenis der kerk. Het is alsof niet een der leiders, noch een van de leden der vergadering, op de gedachte gekomen is, dat de kerk ook nog eene belijdenis heeft, zoodat als men saam komt om te trachten haar op te bouwen, men zich op het fondament, waarop de kerk gegróndvest is, moet plaatsen. Maar daar hebben de professoren in de theologie veel op tegen. Deze willen over het algemeen »vrij" zijn in den zin, dat zij desnoods geheel het tegenovergestelde mogen leeren wat de kerk belijdt, en dan desniettegenstaande toch nog de mannen blijven opleiden, die de kerk dienen moeten.

Al heerschte dus op deze vergadering een Egyptische duisternis omtrent dingen die bij ons Nederlanders zoo helder zijn als de dag, waardoor zij natuurlijk met machteloosheid en onvruchtbaarheid geslagen was, toch hebben de Ritschlianen zich over haar zeer bang gemaakt. Men bericht althans, dat de Berlijnsche theologische faculteit een bezwaarschrift over hetgeen in de vergadering over de theologische faculteit gehandeld werd, bij den minister van eeredienst heeft ingediend, en de bescherming van dien raadsman der kroon heeft ingeroepen. Het spreekt vanzelf, dat dit besluit niet eenstemmig kon genomen zijn, daar ook prof. Dr. Schlatter aan de vergadering deelnam en toch ook deel uitmaakt van de theologische faculteit te Berlijn.

Opmerkelijk is het, dat mannen als Harnack nu op eenmaal bij de wereldlijken om steun gaan zoeken, terwijl zij te voren hunne kerkelijke tegenstanders verweten, dat zij door middel van de politiek hunne doeleinden zochten te bereiken.

— Achteruitzetting der Gereformeerden in de Unie.

Waarom eene vrije theologische faculteit?

De *Reformirte Kirchenzeitung* blijft nog steeds klagen over achteruitzetting der Gereformeerden in de Unie. Zoo lezen wij in dit blad: »Met bewondering zal menig lezer kennis genomen hebben van de uiting van den predikant Maats op de Kreissynode van Berlijn I: »men zou gaarne een Gereformeerd predikant (voor de parochiale gemeente) kiezen, als men maar zeker wist, dat hij geen strijd in het kerkcollegium brengen zou." Zoover is het nu reeds gekomen, dat de Lutherschen de Gereformeerden in eene Gereformeerde gemeente het zwijgen willen opleggen! Jammer genoeg staat dit geval niet op zichzelf. In eene Gereformeerde gemeente te Bremen — wij zullen wanneer het geëischt wordt namen noemen — stond jaren geleden een predikant beroepen te worden. Men had het oog laten vallen op een predikant, die inderdaad zeer berekend was voor zijne taak; maar die er geen geheim van maakte, dat hij beslist op Luthersch standpunt stond. Men was zoo ruim van hart, om hem toch te verkiezen. Voor eenigen tijd was er weder een predikant te verkiezen. Ditmaal wil een Gereformeerde »kreis" een zeer bekwaam predikant uit Rhijnland kiezen, die als een beslist aanhanger van den Heidelbergschen Catechismus bekend staat. Nu verklaart de Luthersche predikant, dat de gemeente nu feitelijk een geunieerde gemeente is; de verkiezing van een beslist Gereformeerde zou tweedracht verwekken. *De Ref. Kzth.* merkt op, dat het meten is met tweeerlei maat. Het blad haalt nog een ander voorbeeld aan, om het beweerde te bevestigen. Wij houden het er sinds jaren voor, dat de Gereformeerde kerk in het kader van de geunieerde Luthersche en Gereformeerde kerk, haar bestaan ja kan rekken, maar niet tot bloei vermag te geraken. Wanneer zullen onze Gereformeerde broeders in Duitschland ernstig den strijd aanbinden voor de vrije kerk?

Ook blijkt het uit een stuk van den predikant Von Bodelschwing, dat deze leeraar wel heeft gestreden voor eene vrije theologische faculteit, maar met het doel, om in die vrije faculteit mannen te vormen, die in staat zijn, om de Staats-universiteiten te dienen, ten einde daar den vaan der Christelijke belijdenis omhoog te houden.

De hoogleeraar Von Orelli te Bazel en graaf Zedlitz hebben hunne instemming met de plannen van Von Bodelschwing betuigd, die zoo onbarmhartig door den president van den Oberkirchenrath, Dr. Barkhausen, zijn gelaakt. Maar het blijkt nu, dat niet de gedachte: »laat ons het hooger onderwijs vrij maken", bij Von Bodelschwing op den voorgrond heeft gestaan. Nu laat hij de leuze hooren: »Niet tegen de Staatsuniversiteiten, maar voor deze instellingen willen wij strijden en arbeiden! Het stichten van plantplaats en (pflanzstitte) opvoedingsplaats voor toekomstige leeraars der Universiteit, is de eigenlijke drijvende gedachte geweest."

Ook deelt Von Bodelschwing mede, dat hij zich bezwaard gevoelt, wanneer het verwijt gedaan wordt, dat de kerk aan den Staat de rechte menschen niet levert. Wel zijn er in de kerk de rechte personen te vinden, maar de besten blijven op den achtergrond, zoodat de minister zeggen kan, dat hij wel positieve professoren zou willen benoemen »als zij er maar waren".

Wij zien hieruit, dat de beweging, door den predikant Von Bodelschwing in het leven geroepen in een verkeerd spoor loopt. Waarlijk de president van den opperkerkeraad had zoo niet op Von Bodelschwing behoeven te toornen.

— Twee vonnissen.

Schier ongeloofelijk komt ons een courantenbericht voor, volgens hetwelk een jong predikant uit de Consistorialbezirk Stade, wegens een ondoordachte uiting over de houding der tegenwoordig regeerende vorsten tot het recht, door het Consistorium uit zijn ambt is ontzet, zonder pensioen of wachtgeld, nadat hij eerst door den rechter tot eenige maanden vestingstraf veroordeeld was.

Het is te hopen, dat dit vonnis door een »hooger" kerkbestuur en door een hoogere rechtbank vernietigd wordt. Terecht vraagt men in een Duitsch blad, welke straf men dan geven moet aan die predikanten, die zich niet een onvoorzichtig woord laten ontvallen, maar die stelselmatig week aan week de belijdenis der kerk op zijde zetten en de majesteit van den Koning der kerk beleedigen. Van een andere zijde wordt ons geschreven, dat de zaak in de Hannoversche landskerk heel wat opzien baart, en dat men niet verstaat, hoe men in dit geval tot de toepassing van de hoogste straf is overgegaan, waardoor »een predikanten-familie, wier naam in Hannover de beste klank heeft, in ellende gedompeld wordt.

Nog erger komt ons voor, dat in Mecklenburg *eene vrouw*, die bij de begrafenis van haar kind een gezangvers opgezegd had, tot eene geldboete veroordeeld werd.

Zij had gezondigd tegen de wet, die verbiedt, dat bij het begraven toespraken worden gehouden door personen, die niet het radikaal van predikant hebben! De vrouw had een predikant uitgenoodigd, om de begrafenis van haar kind bij te wonen; deze had aan haar verzoek niet voldaan en nu meende zij niet beter te kunnen doen, dan een toepasselijk gezangvers bij de geopende groeve uit te spreken!

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE AMERIKAANSCHE LEEUW.

II.

Zoals gij wel eens hebt opgemerkt, kunnen katten ontzaglijk veel slapen, en al hun neven en nichten verstaan die kunst even goed, ook de poema. Over dag slaapt hij gewoonlijk op een boom of in 't gras. Een eigenlijke verblijfplaats heeft hij niet, hij is een dakloozе, een zwerver, maar dat is juist wat hij wil. Tegen de schemering echter ontwaakt hij en gaat op roof uit. Dat herinnert ons aan de beschrijving, die in den heerlijken 104den Psalm van het roofgedierte wordt gegeven:

»Gij beschikt de duisternis, en het wordt nacht, in denwelken al het gedierte des wouds uittreedt: de jonge leeuwen, brieschende om eenen roof, en om hunne spijs van God te zoeken. De zon opgaande, maken zij zich weg, en liggen neder in hunne holen."

Is de tijd tot bezig zijn gekomen, dan kan de poema, ook weer juist als alle katten, heel wat uitvoeren. Hij dwaalt in een nacht dikwijls uren ver. Trouwens, hij beweegt zich licht en gemakkelijk, is zeer sterk en kan sprongen doen, die hem in eens vier à zes el ver brengen. Dat helpt nog eens! Dat hij bij nacht uitgaat, gelijk trouwens alle roofgedierte, heeft onder anderen daarin zijn oorzaak, dat hij dan goed zien kan. Wel verblindt hem 't zonnelicht nu juist niet, maar toch ziet hij bij schemerlicht en in 't donker beter dan bij dag. Dat maakt hem tot zulk een gevaarlijken aanvaller. Daarbij komt nog dat zijn gehoor heel fijn is; de reuk daarentegen is bij hem zwak.

Een moedig dier is de poema volstrekt niet. Voor menschen, ja ook voor honden slaat hij dadelijk op de vlucht, en verdedigt zich alleen in den uitersten nood. Maar des te meer doet hij aan weerlooze dieren zijn tanden en klauwen voelen. In de streken van Zuid-Amerika, waar hij woont, vindt men ontzaglijke kudden vee, en zeer groote troepen wilde paarden. Wee het kalf of het veulen, dat, van de moeder afgedwaald, een poema ontmoet. Het wordt meedoogenloos verscheurd en geheel of voor een deel verslonden. Niet beter gaat het anderen zwakkeren dieren, als schapen, geiten en dergelijken. Ook weidende herten, rondloopende miereneters, muskuszwijnen enz., zijn bij den poema zeer bemind, doch hoe men die liefde moet opvatten, begrijpt gij wel. 't Is in denzelfden geest als wanneer iemand die graag smult, regt, dat hij van kippen houdt.

Zelfs de vlugste dieren zijn voor den poema niet veilig. Een aap is tamelijk knap in 't klimmen en springen, toch is de poema den aap den baas, en weet hem na te jagen en in te halen door de dichtste struiken heen en van den eenen tak op den anderen. Ja, zelfs vogels worden de buit van den viervoetigen roover. Struisvogels, papagaaien en andere vogels ondervinden dat. De poema sluipt net als een kat, bijna onhoorbaar, op zijn prooi toe; dan doet hij een sprong en — wat hij hebben wil is gegrepen. Mislukt hem dit echter, zoo doet hij niet als de andere katten, die 't dan opgeven, maar zet het beest dat hij beloert nog achterna. Lang echter houdt hij dit niet vol.

Veel grooter dan zijn moed en nog grooter dan zijn kracht, is bij den poema de bloeddorst. Lang niet altijd vreet hij de prooi, door hem bemachtigd, geheel op. Heeft hij een dier buit gemaakt, zoo scheurt hij het den keel open en lekt het bloed op eer hij gaat vreten. Is het een groot dier, b. v. een kalf of een veulen, dan vreet hij enkel het voorgedeelte. Het overige bedekt hij met stroo of met zand, en keert dan den volgenden nacht terug om het restje op te smullen. Dit is te zeggen als hij in dien tijd niet wat anders heeft weten te krijgen, want gelukt dit, dan houdt hij het bij 't versche en laat het overige rusten. Of dit geschiedt om anderen ook wat te gunnen — wijl hij zelf niet meer hebben wil — durf ik niet zeggen. Is een dier niet zoo groot, dan denkt de poema: een klein winstje een zoet winstje, en verslindt het geheel. Kan hij vele dieren, b. v. jongen in een nest, te gelijk aanvallen, dan doodt hij er niet maar één en vreet dat op, maar hij doet evenals de marters in onze streken. Hij vermoordt al de dieren en zuigt elk het bloed uit.

Gij begrijpt nu wel, hoe schrikkelijk zoo'n poema onder een kudde kan huishouden. De verwoestingen die hij in de troepen schapen en runderen aanricht, zijn soms ontzettend. 't Is gebeurd, dat één poema in een enkelen nacht dertig, veertig, ja nog meer schapen doodde. Van het vleesch vrat hij niets, doch hij dronk het bloed dat uit de opgescheurde keelen der arme dieren vloot. Toen die poema den volgenden dag in een bosch daar vlak bij werd doodgeschoten, vond men dan ook zijn maag nog vol bloed. Dat zulk een dier veel gejaagd en waar het kan uitgeroeid wordt, is dan ook best te begrijpen.

(Slot volgt.)

DE GEVOLGEN VAN EEN OORVEEG.

I.

De dertigjarige oorlog was een tijd van groote ellende voor Duitschland. Roomschen en Protestanten stonden tegenover elkander en bestreden malkaar fel. De oorzaken waren veelal dezelfde, als die bij ons tot den tachtigjarigen oorlog geleid hebben.

Weinige jaren vóór 1618, toen die dertigjarige oorlog begon, hadden de Protestanten al telkens geklaagd, dat de zoogenaamde godsdienstvrede werd geschonden. Doch dit klagen hielp bitter weinig. Want de toenmalige Duitsche keizer was geen man om op de klachten van »ketters" veel te letten. Liefst zou hij gezien hebben dat al wat Protestantsch was weer uit het land verdween. 't Baatte dus weinig bij hem recht te zoeken. Daarom hielp men zichzelf. Op aansporing van den keurvorst van den Palts vereenigden zich een aantal Protestantsche vorsten en rijkssteden (zulke die een zelfstandig bestuur hadden) tot een verbond, dat het Protestantsche verbond heette. Dit strekte tot bijstand onderling tegen allen aanval en geweld.

't Duurde echter niet lang, of van Roomschen kant begon men dit na te doen. Er ontstond ook een Roomsch verbond of *Liga*; aan 't hoofd daarvan stond vorst Maximiliaan van Beieren.

Nu regeerde te dier tijd over de hertogdommen Jülich, Kleef en Berg, die niet ver van Nederland liggen, een hertog, Willem geheeten, die in de geschiedenis den bijnaam draagt van den goede of den onnoozele. Hij was niet wel bij zijn verstand. Deze hertog nu stierf zonder kinderen na te laten, en zijn dood was de eerste aanleiding dat het tot vijandelijkheden kwam tusschen de twee partijen die, als gezegd, elk in een bond waren vereenigd.

Gij moet namelijk weten, dat niet duidelijk was uit te maken wie eigenlijk de naaste en rechte erfgenaam des hertogs was, en wie in zijn plaats moest gaan regeeren. Zoo kwamen er dan al spoedig liefhebbers opdagen, die meenden dat zij er de naasten toe waren, en we zullen zien wat daarvan 't gevolg was.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Dreghem A (Friesl.), H. Stuivoet te Oosterend (Texel). — Holwerd, G. P. Oberman, cand. aan de Vrije Universiteit. — Werkendam A. J. F. van Anken te Utk. — Loppersum (cl. Appingadam), G. Wielenga, cand. te Kampen. — Burum (Fr.), H. te Velde te Varsseveld (Geld.) — Aalden (cl. Coevorden), J. van Mantgem te Harderwijk. — Aalten B. J. D. van der Velden te Middelburg.

AANGENOMEN: Winsum en Baard (Fr.), H. Meijer, cand. aan de V. U. — St.-Anna-Parochie (Fr.) A. J. Veenstra te Ten Boer c. a. (Gron.) — Neermoor (O.-F.), H. Vuhen, cand. te Ermelo.

BEDANKT: Langerak (Z.-H.), C. Steketee te Bolnes (gem. Ridderkerk). — Nijkerk op de Veluwe, P. A. S. Sillevis Smitt te Monster. — Oosterbeek, H. Teerink te Werkendam B. — Breda, G. Wielenga, cand. te Kampen.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Wemeldinge (cl. Goes), P. S. Meerburg te Kapelle aan den IJsel. — Oud-Beierland, F. Bokma te Bruinisse. — Scherpenzeel, A. v. d. Heide, cand. te Leeuwarden. — Zierikzee (vac.-Müller), J. C. Benit te Purmerend (N.-H.) — Kennemerwoude (toez.) en Willemsoord (Ov.), L. S. de Bruyn Ouwer, pred. Oost-Indië. — Serooskerke (cl. Zierikzee), P. A. L. Schröder, emer. pred. te Apeldoorn. — Nieuw-Beierland, G. Tjalma te Veen (N.-Bl.) — Ter Aar (cl. Leiden), IJ. J. Bootsma te Zoeterwoude en Zegwaart. — Waarder, D. Osinga te Wijckel. — Woubrugge, K. A. de Groot Az. te Houten. — Lemmer, D. Zoete te Suawoude (Tietjerksteradeel). — Monster, K. W. Vethake te Overschie. — Midlum, M. Buiskool te Burgwerd en Hichtum. — Wijnjeterp en Duurswoude (cl. Heerenveen), K. Lijfering te Noordwijk.

AANGENOMEN: Vlissingen (vac.-Talma), C. Hunnigher te Haarlem. — Muiden, J. Ph. Hattink te Nieuwerkerk aan den IJsel.

BEDANKT: Urk, J. J. C. van Toorenenbergen Az. te Genemuiden. — Zelhem (cl. Zutphen), Chr. Hunnigher te Haarlo (cl. Zutphen.) — Ee, H. A. van Oostrum Soede te Kollum. — Hooge-Zwaluwe, C. J. Montijn T.Jz. te Chaam. — Randwijk (Geld.), R. Jaarsma te Balk (*Fr.*) — Beetgum, A. van der Heiden, cand. — Hasselt, D. Oxinga te Wijckel. — Ferwerd (Fr.), J. Groeneweg te West-Terschelling. — Haarlemmermeer, J. Bruggink te Rijssen. — Schoonhoven (cl. Gouda), P. S. Bartstra te Streefkerk. — Zwaag-Westeinde, W. Stoel te Aalsum. — Wageningen, C. Verhoeff te Utrecht.

Onder vriendelijke dankbetuiging aan zoovele geabonneerden, die de **Administratie** de verschuldigde abonnementsgelden over het afgeloopen kwartaal toezonden, neem ik de vrijheid, hen, die dit nog niet deden, nogmaals aan mijn verzoek te herinneren, om zulks alsnog **vóór of op den 18den dezer** te doen.

De abonnementsprijs is voor »De He
f **1.20** per kwartaal.

Op ontvangst van den postwissel den afzender daarvan terstond bericht gezonden, dat tevens tot quitantie strekt.

J. A. WORMSER,
Directeur-Uitgever.

P. S. Inteekenaren op de premie „E voto Dordracano" wordt herinnerd, dat den 1sten Juli j. l. de vierde termijn (4de deel) van *f* 0.75 per exemplaar was te voldoen. Men zal mij verpligten door met dat bedrag den postwissel te verhoogen.

Amsterdam, Juli 1895.

Advertentien.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157.
AMSTERDAM.

UITGAVE van HÖVEKER & ZOON, te AMSTERDAM:
GEDICHTEN
van
J. A. WORMSER.
Prijs f 1.25. In stempelb. f 1.90.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Legaten:
Door Mr. J. Tjebbes, te Leeuwarden, van wijlen den heer S. R. Stapert *f* 1000.
Aan Contributiën:
Door den heer P. van Vliet te Axel *f* 50; door Ds. F. Drost te Vlaardingen van de Stuiversvereen. (2e storting) *f* 50; van den heer J. Sjaardema te Amsterdam *f* 2.50; door Ds. M. Wijnia te Nijemirdum (Gaasterland) *f* 33.75; door den heer A. P. J. Buijs te Oudewater *f* 11.50; door den heer H. J. ten Raa te Neede *f* 14.50; door Dr. C. C. Schot Cz. te Hardenberg *f* 30.50; door 't Locaal Comité te Rotterdam (hetzelfde ongeval)

Comm. —
op de Jaarvergadering ...
van de Geref. kerk te Spijk (Gr.) B *f* 4.12½; van idem te Leeuwarden B *f* 13.08; van idem te Nieuwerkerk a/d. IJ. *f* 2.90; van idem te Leiderdorp (halve coll.) *f* 16.90; van idem te Leiden C *f* 11.68; van idem te Katwijk a/d. R. *f* 6.44; van idem te Katwijk a/Z. *f* 7.36½; van idem te Rijnsburg *f* 9.50.
Aan Schenkingen:
Van Ds. T. W. te Leiderdorp *f* 2.50; door den heer Arie Verduijn, van de Stuiversvereen. te Alfen (Oudshoorn) *f* 14.35; door den heer C. J. Leijh, te Leiden, van M. *f* 5; gevonden in de collecte Geref. kerk te Schiedam *f* 2.
Voor de Medische faculteit:
Van mevr. wed. H. v. D. te H. *f* 10.
Voor het tekort van 1894:
Van X. te Amersfoort *f* 25.
Voor het Studiefonds:
Van Z. N. P. N. *f* 500; door den heer Jobs. Krap, 35e storting van de halvestuiversvereen. te 's Gravenhage *f* 100.

S. J. SEEFAT,
Hilversum. *Penningmeester.*

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15—17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen **EFFECTEN, diverse LOTEN** en vreemde **COUPONS**, Wisselen Gouden Zilveren **MUNTEN** en vreemde Banknoten. Sluiten **PROLONGATIEN** en **BELEENINGEN**. Nemen gelden à **DEPOSITO** 1½ pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

De Groninger Brandwaarborg-Maatschappij.
Directeuren te GRONINGEN:
M. BROUWER en F. DIJKSTERHUIS, Onde Boteringestraat K. 112.
Hoofdagent te Amsterdam:
L. VAN DER VIJGH, Heerengracht bij de Hartenstraat 240.
Generaal-Agenten: J. GROENEVELD Fz. te Sneek, voor de Prov. Friesland.
L. VAN DUK Jz. te Meppel, „ „ „ Drenthe en Overijsel.
M. J. CHEVALLIER te Ermelo, „ „ „ Gelderland en Utrecht.
J. SCHIPPERS te Vlaardingen, „ „ „ Z.-Holland, Zeeland en N.-Brabant.
Rechtskundige Adviseurs: Mrs. HEEMSKERK en VAN LENNEP.
Advocaten en Procureurs te Amsterdam.
Solide personen met prima referentiën kunnen als Correspondenten in aanmerking komen.

DE ZONDAGSSCHOOL.
WEEKBLAD onder Redactie van A. J. HOOGENBIRK.
Per jaargang franco per post f 2.50.

Inhoud van het Nr. van 3 Juli 1895: **Onderwerp voor 14 Juli. — Toelichting. — Wenken uit den vreemde. — Over het bidden. — In het huisgezin. — Veelerlei: Een vorstelijke bidder. Niet te jong). — Advertentiën.**

Amsterdam. HÖVEKER & ZOON.

Dringende bede om hulp
uit een naburig land, gericht aan de Evangelische Christenheid in Nederland.

De ondergeteekende, Evangelieprediker te Mechelen en Leuven, wendt zich met eene dringende, nadrukkelijke bede om hulp tot zijne land- en geloofsgenooten.

Ten Zuid-Oosten van Leuven ligt, op een afstand van ongeveer 2 uur, een Vlaamsch dorp, Haesrode-Bierbeek, met eene geheele R.-Cath. bevolking. De eenige Protestant, zijnde voor bijna vijftig jaar uit Rome tot het Evangelie overgegaan, bleef gedurende dit groote tijdperk, ondanks alle bestrijding van vijandelijke zijde, aan zijne belijdenis getrouw. Hij was een dier stillen in den lande, die, alhoewel slecht ter tale, nochtans door zijn leven, handel en wandel het zegel drukte op en getuigenis gaf van hetgeen zijn hart in stilheid beleed, totdat de Heere hem in Juni 1894 op 83-jarigen leeftijd tot Zich nam. De ondergeteekende, door de familie van den overledene daartoe dringend uitgenoodigd, heeft, in gezelschap van eenige vrienden, het stoffelijk overschot ter aarde besteld. Eene zeer nieuwsgierige menigte van 500—600 zielen verdrong zich bij het stetfhuis en rondom de geopende groeve en luisterde zeer aandachtig naar de Evangelieverkondiging. Het behaagde den Heere dit voorval tot eene oorzaak van opwekking aldaar te stellen. Schrijver dezes begaf zich, daartoe herhaaldelijk dringend verzocht zijnde, onderscheidene malen naar het dorp, sprak over het Evangelie onder den blooten hemel, en mocht, door Gods genade, de schoonste resultaten aanschouwen. Sedert lang verlangt men nu zeer naar een lokaal waarin *geregelde* Evangelieprediking kan plaats hebben. Evenwel bevinden zich noch daar, noch te Mechelen of Leuven, vele edelen, machtigen of rijken. Men doet intusschen wat men kan. Een eenvoudig landbouwer beloofde een stuk bouwgrond van 84 M². Men zal *zelf* tweemaal het benoodigde aantal steenen bakken, om door verkoop der eene helft, de andere voor een groot gedeelte kosteloos te hebben. Een broeder te Mechelen maakte het ontwerp en begrooting en nam op zich den bouw zonder verdienste te verrichten. Ook zal een collecte onder hen en ons worden gehouden. Doch ondanks dit alles ontbreken ons nu nog *ruim* 2000 franken. Daarom komen de vereenigde broeders van Mechelen, Leuven en genoemd dorp u, bevoorrechte Christenen van Nederland, *dringend* verzoeken, ons de behulpzame hand te bieden. Betoon met ons metterdaad uwe hartelijke dankbaarheid jegens den Heere. Onze verwachting is, nevens God, van u; daarom: »Kom over en help ons!" Bloeiende Protestantsche gemeenten zijn hier in de eeuw der Kerkhervorming geweest, welke voor een groot gedeelte in bloed en tranen zijn ondergegaan. Laat ons herstellen en redden wat mogelijk is. Het ijzer dient gesmeed terwijl het heet is. Met de hoop en bede, dat deze hulpkreet in menig gemoed hartelijken weerklank vinden moge, heeft schrijver dezes de eer in afwachting te teekenen:

Namens onderstaand Comité van Evangelisatie.
B. BUT H.Jzn., *Evangelieprediker.*
Mechelen (België), Zandpoortvest 8.

Ds. P. ROCHEDIEU, *Brussel*, Avenue Louise 208, *Président.*
Ds. J. H. C. WAGENER, *Antwerpen*, Rue des Nerviens 36, *Vice-Président-Penningmeester.*
Ds. J. B. B. L. ANDRY DOUDOIR, Rue des Maux 15, *Secretaris.*

Mijnheer A. G.

Met hartelijke dankzegging uw bankbiljet, groot honderd guilden, voor de kerk te Haesrode-Bierbeek ontvangen.

Hoogachtend,
B. BUT H.Jzn., *Evangelieprediker.*
Mechelen-Leuven (België).

ELECTRISCHE DRUKKERIJ.
Voorheen J. J. ARND en ZONEN.